

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 291/21
10.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Миланке Вукчевић, председника већа, Весне Караџић-Ристић и Весне Целетовић Цуцић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славко Челебић, адвокат из Београда, ул.Зрмањска бр.8, против тужених ББ из ..., ВВ из ..., са боравиштем у ..., ..., коју заступа мајка ББ и мал. ГГ из ..., чији је законски заступник мајка ББ из Београда, ул. ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући по жалби тужиоца изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 623/15 од 25.4.2019. године, исправљене решењем истог суда од 27.9.2019. године, у седници већа одржаној дана 10.6.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 623/15 од 25.4.2019. године, исправљена решењем од 27.9.2019. године у ставу првом, другом, трећем и шестом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Изреком побијане пресуде Другог основног суда у Београду П2 623/15 од 25.4.2019. године, исправљене решењем од 27.9.2019. године у ставу првом обавезан је тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање мал.ГГ плаћа месечно износ од 17.000,00 динара, почев од 7.4.2015. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док за то буду испуњени законски услови и то сваког 1-ог до 5-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законске заступнице малолетног детета, мајке ББ и то на рачун ..., отворен код "АИК Банке", под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање тужене ВВ плаћа

месечно износ од 200 евра у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате, почев од 7.4.2015. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док за то буду испуњени законски услови и то сваког 1-ог до 5-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужене ВВ и то девизни рачун бр. ..., отворен код "Erste Banke", под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за износ од тражених 15.000,00 динара, до досуђених 17.000,00 динара на име издржавања мал.ГГ, за износ од тражених 15.000,00 динара, до досуђених 200 евра у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате на име издржавања ВВ, све почев од 7.4.2015. године, док за то буду испуњени законски услови, као и захтев да се уреди модел виђања између оца и сина мал. ГГ, тако што би се исти одвијао сваког другог викенда и то суботом и недељом од 10,00 до 18,00 часова, када би отац преузимао и враћао мал.дете испред зграде у којој живи са мајком, као неоснован. Ставом четвртим изреке одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 4063/12 од 4.12.2013. године у ставу трећем изреке, који се односи на издржавање друготужене и трећетуженог. Ставом петим изреке утврђено је да је тужба у делу којим је тражио да се уреди модел виђања тужиоца и друготужене ВВ повучена. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући одлуку садржану у ставу првом, другом и трећем изреке (као и одлуку о трошковима поступка) из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, сходно овлашћењима из члана 386 ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), а у вези чл.202-207 Породичног закона, Апелациони суд је нашао да жалба тужиоца није основана.

У проведеном поступку првостепени суд није починио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом тужиоца указује на неку од њих, која би била од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању пресудом Првог основног суда у Београду П2 4063/12 од 4.12.2013. године разведен је брак тужиоца и првотужене ББ, тада малолетна заједничка деца и то мал.ГГ (рођен ... године) и ВВ (рођена ... године) су поверена мајци ББ, на самостално вршење родитељског права и обавезан је тужилац да на име свога доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно износ од по 25.000,00 динара за свако дете, односно укупан износ од 50.000,00 динара за оба детета, почев од дана подношења тужбе 4.9.2012. године, па убудуће док за то постоје законски услови, или се ова одлука не измени, а која је пресуда потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 524/14 од 23.10.2014. године. Тужбом поднетом дана 7.4.2015. године тужилац је тражио измену наведене одлуке-смањење његове обавезе издржавања деце, ВВ и мал.ГГ на износ од по 15.000,00 динара по детету (истом тужбом је тражио да се уреди начин виђања између тужиоца као оца и малолетне деце, а током трајања поступка је повукао тужбу у делу којим је тражио да се уреди модел виђања тужиоца и тужене ВВ). Свој захтев је засновао на околности да су му се у међувремену смањила примања која остварује, јер се првотужиља труди да му уништи

посао, тако што му нарушава пословни углед ординације, као и на околности да је постао отац још једног малолетног детета (мал.ДД рођеног дана ... године). Тужени су оспорили постављени захтев, с обзиром да се од доношења претходне пресуде околности нису толико промениле, да би биле од утицаја на смањење доприноса у издржавању, те предложили да се обавезе тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал.ГГ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара, а на име издржавања тужене ВВ износ од 250 евра у динарској противвредности. Навели су и то да тужилац није измиривао ни своје обавезе одређене претходном пресудом, па је првотужена против њега поднела кривичну пријаву због кривичног дела недавања издржавања, што је утврђено и из службене белешке о обавештењу примљеном од грађана МУП РС од 20.3.2015. године. Решењем од 1.12.2017. године одређена је привремена мера и обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал.ГГ плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, с тим да је доспеле, а неисплаћене износе од подношења тужбе, до дана доношења привремене мере дужан да исплати у року од 60 дана у четири једнаке рате, те је обавезан тужилац да на име свог доприноса за издржавање тужене ВВ плаћа износ од 200 евра месечно, у динарској противвредности по најнижем курсу НБС на дан уплате, с тим да је доспеле а неисплаћене износе од подношења тужбе па до дана доношења привремене мере дужан да исплати у року од 60 дана у четири једнаке рате под претњом принудног извршења и одређено да ова привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања поступка. Из исказа тужиоца саслушаног у својству странке утврђено је да је запослен као ... у својој ординацији, која се налази у ... улици и да остварује месечну зараду од око 60.000,00 динара, што представља његову пријављену плату, да у ординацији нема друге запослене, већ само особе које повремено долазе на праксу, па му помажу, за закуп за ординацију месечно плаћа износ од 250 евра, да не живи на адреси на којој је пријављен, већ код девојке, која у апотеци остварује зараду од 40.000,00 динара месечно (са њом, њеном сестром и њиховим заједничким сином рођеним дана ... године), да не поседује непокретности на своје име, нити путничко возило, док имовину у ... и ... поседују његови родитељи, с тим што му је мајка умрла 2012. године и оставинска расправа иза ње још увек није окончана (његова сада пок.мајка је поседовала стан у .. у ... површине 120 м², плац у .. чија му површина није позната, као ни куће у .., али је већа од стана у ..), да за изнајмљивање стана на чијој адреси је пријављен плаћа износ од 100 евра, те да за мал.ГГ плаћа месечну алиментацију у износу од 15.000,00 динара редовно, док за ВВ износ од 200 евра није редовно плаћао (објаснио је да није у контакту са ГГ и ВВ, која живи у ..., док је мал.ГГ, кога је случајно срео на улици, одбио да разговара са њим и гурнуо га је). Из исказа тужене ББ саслушане у својству странке утврђено је да живи са сином мал.ГГ у стану на коме је власник површине 45 м², док ВВ живи и студира у ..., да не поседује друге непокретности, ни путничко возило, а да је у радном односу од пре 2 месеца, као продавац и месечно остварује зараду у износу од 28.000,00 динара, те да нема друге изворе прихода, да режије за стан плаћа у износу од око 20.000,00 динара, да мал.ГГ похађа први разред гимназије и тренира карате већ 10 година, за шта издваја износ од по 1.500,00 динара месечно (односно да је за њихове редовне и уобичајене потребе месечно потребно издвојити износ о око 40.000,00 динара), док трошкове школовања њене ћерке ВВ финансира њена мајка од износа који је остварила продајом свога плаца. Објаснила је да ВВ студира индустријски дизајн (сада је друга година, трећи семестар) и трошкови школарине износе 750 евра по семестру, односно 1.500 евра годишње, док њени месечни трошкови износе око 700 евра (смештај у дому плаћа месечно 307 евра, исхрана одећа, обућа, активности и материјал потребан за

студирање и сл.). Навела је и то да тужилац не доприноси на други начин издржавању деце, не шаље им поклоне нити их виђа, што она није спречавала, при чему су сада “велики”, док их је кад су били мали терала да иду и да виде оца, а да тужилац није навео све некретнине које је његова мајка поседовала (још неколико локала, једну кућу и стан у ..., који се издају, а наследници су тужилац, његов брат и сестра, те отац, да му је сестра адвокат по струци тако да је оставинска расправа могла брзо да се заврши, да тужилац ради као ... и има запослене у ординацији, а ради и по другим ординацијама ..., да му се отвара ординација при ..., те да своје приходе крије и порез му је паушално одређен). Наводи првотужене су потврђени исказом тужене ВВ, посебно у погледу висине трошкова њеног школовања у ... Из исказа мал.ГГ, саслушаног у својству странке у присуству психолога, утврђено је да има 15 година и иде у први разред гимназије и да тренира карате, да са тужиоцем није у добрим односима, јер га је оставио када је имао 7 година и фактички га и не познаје, па не жели да комуницира са њим и не може да га сматра оцем, нити жели да успоставља никакав однос са њим. Објаснио је да је љут на њега зато што је преварио његову мајку, зато што је напустио, био насилан према његовој мајци, док су били заједно и сећа се да су их њихове свађе често будиле ноћу, а његова сестра је једном како би спречила физичко насиље, одгурнула оца када је ножем претио њиховој мајци и да не жели никада да се види са оцем и да не постоји ништа што би његов отац могао да уради да он промени његово мишљење. Психолог присутан приликом извођења доказа саслушањем мал.ГГ је потврдио да је изјава малолетног детета аутентична и да с обзиром на његов узраст, степен зрелости и отпор који показује према оцу, који је утемељен, сматра да би инсистирање на неком реуспостављању односа било контраиндиковано његовим интересима у овом тренутку. Из налаза и мишљења Градског центра за социјални рад, Одељење Чукарица утврђено је да је обављен разговор са мал.ГГ, те да је он изричит да не жели да види оца, а нарочито у ГЦСР, јер нема успостављен никакав однос са оцем, те да су мишљења да је контакт у центру несврсисходан, односно виђање у контролисаним условима није индиковано, јер отац није угрожавајући по дете, нити је неопходно било шта контролисати и пратити, да саветодавни рад са дететом и стручне сугестије нису довеле до резултата, а дете је почело да показује отпор и према институцијама, па је центар проценио да се не може радити на реуспостављању односа отац – син, јер се тај однос није ни успоставио. Из решења Преске управе од 13.11.2014. године утврђено је да основица доприноса за социјално осигурање за АА на месечном нивоу износи 65.254,50 динара, док је првотужена ББ запослена у Предузећу “БЂ” д.о.о. је у периоду од 1.10.2018. године до 30.11.2018. године остварила нето зараду у износу од 60.878,00 динара.

Имајући у виду напред изнето, првостепени суд је нашао да су се на страни тужиоца околности измениле у односу на период од претходног пресуђења, да сада као стоматолог у својој приватној ординацији остварује према извештају Пореске управе зараду у износу од око 65.000,00 динара, а да у међувремену осим обавезе издржавања мал.ГГ и ВВ, која је сада пунолетна, има обавезу издржавања још једног малолетног детета, које је рођено дана године. Првостепени суд је ценио и околности на страни друготужене и мал.трећетуженог, њихов узраст, здравствено стање, али и месечне потребе које обухватају трошкове становања, исхране, хигијене, одеће, обуће, као и трошкове школовања и ваннаставних активности, узимајући у обзир могућности оца да доприноси њиховом издржавању, па је проценио потребе друготужене на износ од 700 евра, у динарској противвредности, налазећи да ће износ који тужилац треба да плаћа

на име њеног издржавања, заједно са доприносом мајке и бабе по мајци, која за сада сноси трошкове школарине, бити довољан да подмири њене месечне потребе, док је потребе мал.трећетуженог проценио на износ од 34.000,00 динара, обавезао тужиоца да доприноси његовом издржавању износом од 17.000,00 динара, који ће уз допринос мајке, који се састоји и у свакодневној бризи и другом ангажовању мајке око малолетног детета, бити довољан да подмири његове месечне потребе. Како је издржавање деце приоритетна законска обавеза и дужност родитеља да издржавају своју децу заједничка и подељена обавеза, то сваки родитељ дугује онај део средстава који одговара његовим могућностима и потребама детета, за чије подмирење су родитељи у обавези да се ангажују како редовним, тако и додатним радним ангажовањем. Приликом одлучивања првостепени суд је ценио и материјалне могућности тужиоца, па је имао у виду и то да је он један од наследника имовине своје пок. мајке на више непокретности, које се налазе у ... и ..., као и да тужилац није реално приказао своје имовинско стање, ни додатне приходе, које остврује, или које би могао остваривати, како радом у својој, тако и у другим стоматолошким ординацијама, па је нашао да су испуњени услови за измену претходно донете одлуке о висини обавезе тужиоца за издржавање друготужене и мал.трећетуженог и обавезао га да њиховом издржавању доприноси износом од по 200 евра (за друготужену ВВ) у динарској противвредности, а за мал.ГГ износом од 17.000,00 динара п очев од дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови, те је применом одредби члана 154, 160, 161, 162 и 164 Породичног закона одлучио као у делу изреке побијане пресуде. До траженог износа од по 15.000,00 динара по детету, као и у делу који се односи на уређење модла виђања тужиоца са мал.ГГ, првостепени суд је одбио тужбени захтев, налазећи да за то нису испуњени услови, па је у смислу одредби члана 6 став 1, 61 став 5 и 266 Породичног закона РС, а у вези члана 2, 3 и 9 Конвенције о правима детета и одлучио као у том делу изреке побијане пресуде.

Полазећи од овако правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које се ни жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу, правилно је поступио првостепени суд када је нашао да су у конкретном случају испуњени услови за измену одлуке о издржавању друготужене и мал.трећетуженог, те када је у преосталом делу одбио постављени захтев за смањење издржавања, као и захтев да се уреди модел виђања између оца и мал. трећетуженог и правилно је тај суд на спорни однос парничних странака применио материјално право и то наведене одредбе Породичног закона РС и Конвенције о правима детета, када је одлучио као у изреци побијане пресуде и за своју одлуку је дао довољне и аргументоване разлоге које прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом члана 160 Породичног Закона Републике Србије прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, те да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања, а да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности запослења, стицања зараде, његове имовине, личних потреба, обевезе да издржава друга лица, те других околности од утицаја. Дакле, примењујући наведену законску одредбу и по налажењу Апелационог суда начин и висина издржавања друготужене и мал. трећетуженог су правилно одређени, према критеријумима за одређивање издржавања прописаних одредбама члана 160 – 162 Породичног закона.

Стога се неосновано жалбом тужиоца оспорава правилност одлучивања првостепеног суда, односно да је првостепени суд пропустио да правилно утврди чињенично стање и посебно има у виду висину зараде коју тужилац остварује, указујући на законску одредбу, којом је прописан распон између 15% до 50% од зараде коју неко лице остварује, док у конкретном случају досуђени износ на име издржавања друготужене од 200 евра у динарској противвредности и износ од 17.000,00 на име издржавања мал. трећетуженог превазилазе наведени највиши проценат. Ово са разлога што је, сходно одредби члана 162 став 1 Породичног закона, који се односи на висину издржавања, прописано да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу, или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања, док је ставом 2 истог члана прописано да ако се висина издржавања одређује у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања, висина издржавања по правилу не може бити мања од 15, ни већа од 50% од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, а у конкретном случају висина издржавања је одређена у фиксном месечном новчаном износу, при чему је правилно првостепени суд и по налажењу овога суда, имао у виду како стварне могућности дужника издржавања, овде тужиоца, који није реално приказао своје имовинско стање, као ни додатне приходе које остварује, или би могао да остварује, имајући у виду да је издржавање деце приоритетна законска обавеза испред свих других обавеза, па евентуално недостајућа средства родитељи могу остварити и додатним радним ангажовањем, као и потребе поверилаца издржавања, овде друготужене и мал.трећетуженог, на чијој су се страни околности такође промениле (друготужена је студент друге године Факултета индустријског дизајна у ..., чије су потребе школовања до сада углавном подмириване од средстава мајке првотужене, да у моменту када иста више не буде била у могућности да исте подмирује друготужена ће бити онемогућена да се на тај начин школује, као и да је мал.трећетужени сада стар 15 година и ученик је првог разреда гимназије, чије је потребе, поред уобичајених трошкова за исхрану, одећу, обућу, становање, школске и ван школске, као и спортске активности, првостепени суд правилно проценио на износ од 34.000,00 динара, којим ће износом, заједно са доприносом мајке који се, поред осталог, састоји у свакодневној бризи, нези и старању, са досуђеним износом којим је тужилац, као родитељ коме дете није поверено на непосредно вршење родитељског права, бити адекватно задовољене).

Неосновано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд приликом одлучивања о захтеву којим је тражио да се уреди начин виђања – одржавања односа између њега и мал.трећетуженог, који је захтев одбијен, пропустио да правилно утврди чињенично стање, те да сходно томе правилно примени материјално право, када је пропустио да одреди вештачење од стране комисије вештака одговарајућих струка на околност захтева за успостављање контакта родитеља и мал.детета, са којим тренутно не живи, имајући у виду да је првостепени суд своју одлуку у том делу правилно засновао на налазу и мишљењу надлежног центра за социјални рад, те исказу психолога, сходно којим доказима је мал.трећетужени изричит у томе да не жели да види оца, да саветодавни рад са дететом и стручне сугестије нису довеле до резултата већ, је дете почело да показује отпор према институцијама, па је центар проценио да се не може радити на реуспостављању односа отац - син јер се тај однос никада није ни успоставио (осим тога, у свом исказу мал.ПГ је навео да оца фактички и не познаје, да

га не сматра оцем и не жели да успоставља никакав однос са њим, да не жели да га виђа и да не постоји ништа што би његов отац могао да уради, да он промени мишљење, која је изјава од стране психолога процењена као аутентична и утемељена, с обзиром на његов узраст, степен зрелости и отпор који показује према оцу, те да би инсистирање на неком реуспостављању односа било контраиндиковано његовим интересима), па се тим, као ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде нити су од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета сходно одредби члана 151 ЗПП, а у вези члана 207 Породичног закона РС.

Са изложеног, Апелациони суд је у смислу одредбе члана 390 ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход овог спора, Апелациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Миланка Вукчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић